

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

SEÇME HİKÂYESLER

Ömer Seyfettin

Hazırlayanlar

Muhammet YILDIZ - Faruk ÇINAR - Yasin ÖZKAN

İÇİNDEKİLER

<i>Takdim</i>	7
<i>Ömer Seyfettin</i>	9
Pembe İncili Kaftan	15
Sivrisinek.....	31
“Kızıllema” Neresi?.....	38
Teselli.....	48
Vire	58
Acıklı Bir Hikâye.....	73
Başını Vermeyen Şehit.....	77
Apandisit.....	90
Kütük.....	93
Ferman.....	107
Forsa	121
İlk Namaz	127
Bir Çocuk Aleko.....	134

Nâdân.....	160
Diyet.....	167
Miras.....	181
Bir Hayır.....	191
Lokanta Esrarı.....	196
Topuz.....	204
Foya.....	213
Kaşağı.....	221
Mermer Tezgah.....	228
Rüşvet.....	240
Yüz Akı.....	244
İlk Cinayet.....	249
Üç Nasihat.....	254
İhtiyarlıkta mı? Gençlikte mi?.....	268
Kaç Yerinden?.....	283
Cesaret.....	296
Yalnız Efe.....	305
Kurumuş Ağaçlar.....	313
Gizli Mabet.....	319
Müjde.....	330
İlk Düşen Ak.....	335
Velinimet.....	347
Hocayı Vuran.....	355
Teke Tek.....	362
Terakki.....	372
Mehmaemken.....	378
At.....	383
Karmanyolacılar.....	386

TAKDİM

Ömer Seyfettin, edebiyatımızda destan ruhu taşıyan milli hikâyeleriyle şöhrete ulaşmış önemli bir şahsiyettir. Yakın tarihimizin en buhranlı devrinde mühim hadisele-re şahit olan yazarımız bunları bazı eserlerine de yansıtmıştır. Bu izlenimleri onun hikâyecilik sanatındaki başarısı ve dili ustaca kullanmasıyla birleşerek Türk edebiyatına mühür vuran eserlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Ömer Seyfettin'in kısa ömrü boyunca ürettiği eserleri, vefatından sonra da okunmaya devam etmiş ve klasikler arasına girmiştir.

Ömer Seyfettin hikâyelerinden seçmeler yapılırken titiz bir çalışma yürütüldü. Özellikle her yaştan okuyucunun istifade edebileceği hikâyeler seçildi. Bu hikâyeler hazırlanırken rahatça okunup kolayca anlaşılmasına özen gösterildi. Bununla beraber, hikâyelerin devrine ait tabir ve terimler değiştirilmeyip dipnotlarla izah edildi.

Hasbahçe Kitap olarak yayınladığımız *Pembe İncili Kaftan, Forsa, Kaşığı* ve *Yalnız Efe* adlı Ömer Seyfettin hikâye kitaplarını bu eserde bir araya getirdik. Tamamı kırk bir güzel hikâyeden oluşan *Seçme Hikâyeler* adlı bu eserle sizleri baş başa bırakıyoruz.

Muhammet YILDIZ - Faruk ÇINAR - Yasin ÖZKAN

ÖMER SEYFETTİN

Türk edebiyatının önemli isimlerinden olan Ömer Seyfettin, babasının vazifesi dolayısıyla bulunduğu Balıkesir'in Gönen ilçesinde 11 Mart 1884 tarihinde doğdu. Yazarın çocukluk yıllarını geçirdiği Gönen, sonraki yıllarda çocukluk hatıralarını anlattığı bazı hikâyelerinin de mekânı oldu. Babasının vazifeleri dolayısıyla İnebolu ve Ayancık'ta bulunduktan sonra annesi tarafından İstanbul'a götürüldü. Aksaray'da Mekteb-i Osmanî'de okudu. 1893 yılında Eyüp'teki Baytar Rüştîyesi'ne (Ortaokul) verildi. Bu okulun asker çocuklarına mahsus kısmında eğitimini bitirince (1896) Kuleli Askerî İdâdîsi'ne (Lise) devam etmesi gerekirken o Edirne Askerî İdâdîsi'ni tercih etti ve Mekteb-i Harbiye'deki eğitimini tamamladı (1900). Bu idâdîde Türk edebiyatının meşhur kabul edilen simalarını ders olarak okurken, duyduğu ilgi sebebiyle onları tanıma imkânı da buldu. Böylece edebiyata karşı olan merakı bu devrede başladı.

Ömer Seyfettin bu okuldan mezun olduktan sonra piyade asteğmen rütbesiyle önce Kuşadası'na daha sonra

da İzmir'e tayin edildi. Yazar burada dört buçuk yıl kaldıktan sonra Selanik'teki III. Ordu merkezine tayin edildi. Ziya Gökalp'in isteğiyle ordudan ayrılarak Selanik'e yerleşen Ömer Seyfettin, Balkan Savaşı'nın başlamasıyla tekrar askerliğe döndü, ama bir süre sonra Yunanlılara esir düştü. Esaret hayatının ardından İstanbul'a geldi. Bu defa askerlik hayatından kesin olarak ayrıldı ve kendini tamamıyla yazı hayatına verdi. Hayatının son gününe kadar öğretmenlik yaptı. Şeker hastalığının vücudunda yaptığı tahribat genç yaşta vefat etmesine sebep oldu (6 Mart 1920).

Ömer Seyfettin'in iki yönü çok önemlidir. Bunların birincisi onun Türk dilinin sadeleşmesinde geçen hizmeti, ikincisi de hikâyeciliğidir.

Hem sanatkârane hem de öğretici metin türüne ait eserlerinde sade konuşma dilinin savunucularından biri olmuştur. Ömer Seyfettin, Batı edebiyat ve kültürüyle de yakından ilgilenmiştir. Ancak kendisinden önceki kimi sanatçılar gibi kendi öz benliğini bırakarak tamamen Batı'ya yönelmemiştir.

İyi bir gözlemci olan Ömer Seyfettin, "Manevi Vatan" diye vasıflandırdığı dili kullanarak halk tabakasından zengin bir kadroya kadar hikâyelerinde herkese yer vermiştir. Hikâyelerini yazarken çeşitli anlatım teknikleri kullanmış; kimi zaman birinci şahıs ağzından anlattığı gibi hikâyeye, üçüncü kişi olarak gözlemlerini eklemiştir. Bunun yanında hatıra ve mektup türünü de sık sık kullanmıştır. Tasvirleri kısadır, tahlil ve yorumlarını ise uzun uzun anlatmak yerine darbe hissi uyandıran hadiseler ve sözlerle aktarır. Bu bakımdan "Olay Hikâyesi"nin (Mau-

passant tarzı) en önemli temsilcisi, hatta başlatıcısı sayılmıştır.

Ömer Seyfettin otuz altı yıl gibi kısa sayılacak bir ömre 160 hikâye, 140 makale, 89 şiir, 51 fıkra, 15 mektup, 25 tercüme, 3 piyes, 2 hatıra sığdırmıştır. Yazarın sağlığında müstakil kitap olarak yayınladığı eserleri oldukça azdır.

Yazarın diğer bir hizmet sahası da tercümelemdir. Milli edebiyatların oluşumunda destanların rolüne dikkat çekmek amacıyla “Kırk Kız” ve “Köroğlu Kimdi?” gibi destan metinleri üzerinde çalıştığı sırada Kalevala ve İlyada’yı çevirmiştir (1918). Neşri yarım kalan bu metinlerden başka, Fransızcadan da birçok çevirisi bulunmaktadır.

Başlıca Eserleri:

Hikâye: Pembe İncili Kaftan, Sivrisinek, Kızılalma Neresi?, Teselli, İlk Namaz, Vire, Acıklı Bir Hikâye, Başını Vermeyen Şehit, Apandisit, Kütük, Ferman, Diyet, Cesaret, Mermer Tezgah, Müjde, Terakki, Gizli Mabet, Bahar ve Kelebekler, Kaşağı, İlk Düşen Ak, Yüz Akı, Kurumuş Ağaclar, Yalnız Efe, Diyet, Tarih Ezelî Bir Tekerrürdür...

Roman: Ashab-ı Kehfimiz, Efruz Bey.

Şiir: Ömer Seyfettin’in Şiirleri.

Oyun: Mahcupluk İmtihanı.